ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2023

ΘΕΜΑ Α

Α1. Σχολικό βιβλίο, σελίδα 30

Α2. Σχολικό βιβλίο, σελίδα 22

Α3.

α) Λάθος
β) Σωστό
γ) Σωστό
δ) Λάθος
ε) Σωστό

ΘΕΜΑ Β

Β1. Η παράγωγος είναι:

$$f'(x) = (2x^3 + ax^2 - 12x + 10)'$$

$$f'(x) = 6x^2 + 2\alpha x - 12 \text{ για κάθε } x \in R$$

Β2. Επειδή η εφαπτομένη είναι παράλληλη στον άξονα xx΄ έχει συντελεστή διεύθυνσης λ=0⇔

$$f'(1) = 0 \Leftrightarrow$$
$$6 \cdot 1^2 + 2\alpha \cdot 1 - 12 = 0 \Leftrightarrow$$
$$6 + 2\alpha - 12 = 0 \Leftrightarrow$$
$$2\alpha - 6 = 0 \Leftrightarrow$$
$$2\alpha = 6 \Leftrightarrow \alpha = 3$$

Β3. Για α= 3: $f(x) = 2x^3 + 3x^2 - 12x + 10, x \in R$

$$f'(x) = 6x^2 + 6x - 12$$
$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow$$
$$6x^2 + 6x - 12 = 0 \Leftrightarrow x^2 + x - 2 = 0$$

x	$-\infty$		-2		1		$+\infty$
$f'(x)$		+	0	−	0	+	
f		↗	Τ.Μ.	↘	Τ.Ε.	↗	

Η f είναι γνησίως αύξουσα στα διαστήματα $(-\infty, 2]$ $και$ $[1, +\infty)$και γνησίως φθίνουσα στο διάστημα [-2, 1].

Η f για x=-2 παρουσιάζει τοπικό μέγιστο το

$$f(-2) = 2(-2)^3 + 3(-2)^2 - 12(-2) + 10 =$$
$$= 2(-8) + 3 \cdot 4 + 24 + 10 =$$
$$= -16 + 12 + 24 + 10 = 30$$

Ενώ για x=1 παρουσιάζει τοπικό ελάχιστο το

$$f(1) = 2 \cdot 1^3 + 3 \cdot 1^2 - 12 \cdot 1 + 10 =$$
$$= 2 + 3 - 12 + 10 = 3$$

Β4.

$$\lim_{x\to 1} \frac{f'(x)}{x-1} = \lim_{x\to 1} \frac{6x^2 + 6x - 12}{x-1} = \lim_{x\to 1} \frac{6(x^2 + x - 2)}{x-1}$$

$$= \lim_{x\to 1} \frac{6\cancel{(x-1)}(x+2)}{\cancel{x-1}} = \lim_{x\to 1} 6(x+2) = 6(1+2) = 18$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Το κέντρο της τρίτης κλάσης είναι: $\boldsymbol{x_3 = \frac{16+20}{2} = \frac{36}{2} = 18}$

Το κέντρο της τρίτης κλάσης είναι: $\boldsymbol{x_4 = \frac{20+24}{2} = \frac{44}{2} = 22}$

Κλάσεις [,)	**Κεντρική τιμή** x_i	**Συχνότητα** ν_i	$x_i \nu_i$
[8.12)	10	20	200
[12.16)	14	15	210
[16.20)	18	ν_3	$18\nu_3$
[20.24)	22	5	110
	Σύνολο	$\nu_3 + 40$	$18\nu_3 + 520$

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^{4} x_i \nu_i}{\nu} \Leftrightarrow$$
$$14 = \frac{18\text{v}_3 + 520}{\text{v}_3 + 40} \Leftrightarrow$$
$$18\text{v}_3 + 520 = 14(\text{v}_3 + 40) \Leftrightarrow$$
$$18\text{v}_3 + 520 = 14\text{v}_3 + 560 \Leftrightarrow$$
$$18\text{v}_3 - 14\text{v}_3 = 560 - 520 \Leftrightarrow$$
$$4\text{v}_3 = 40 \Leftrightarrow$$
$$\mathbf{v_3 = 10}$$

Γ2.

Ο πίνακας γίνεται:

Κλάσεις [,)	**Κεντρική τιμή** x_i	**Συχνότητα** ν_i	$x_i \nu_i$
[8.12)	10	20	200
[12.16)	14	15	210
[16.20)	**18**	**10**	**180**
[20.24)	**22**	5	**110**
	Σύνολο	**50**	**700**

Γ3.

Κλάσεις [,)	**Κεντρική τιμή** x_i	**Συχνότητα** ν_i	$x_i\nu_i$	$x_i - \bar{x}$	$(x_i - \bar{\bar{x}})^2$	$(x_i - \bar{\bar{x}})^2 \cdot \nu_i$
[8.12)	10	20	200	-4	16	320
[12.16)	14	15	210	*0*	*0*	*0*
[16.20)	**18**	**10**	**180**	4	16	160
[20.24)	**22**	5	**110**	8	64	320
	Σύνολο	**50**	**700**			800

Επομένως η διακύμανση είναι:

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^{4}(x_i - \bar{\bar{x}})^2 \cdot \nu_i}{\nu} = \frac{800}{50} = 16$$

Γ4.
Η τυπική απόκλιση είναι:

$$s = \sqrt{s^2} = \sqrt{16} = 4$$

Επομένως

$$CV = \frac{s}{\bar{x}} = \frac{4}{14} = \frac{2}{7} \cong 0.28 \text{ ή } 28\%$$

Αφού $CV > 10\%$ το δείγμα δεν είναι ομοιογενές.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Η παράγωγος της f είναι

$$f'(x) = \left(\frac{-1}{x^2}\right)' = \frac{(-1)'(x^2) - (-1)(x^2)'}{(x^2)^2} = \frac{0+2x}{x^4} = \frac{2x}{x^4} \text{ για } x \neq 0$$

$$f'(x) > 0 \Leftrightarrow \frac{2x}{x^4} > 0 \overset{x^4>0}{\Longleftrightarrow} 2x > 0 \Leftrightarrow x > 0$$

$$f'(x) < 0 \Leftrightarrow \frac{2x}{x^4} < 0 \overset{x^4>0}{\Longleftrightarrow} 2x < 0 \Leftrightarrow x < 0$$

x	$-\infty$	0	$+\infty$
f΄(x)	-		+
f(x)	↘		↗

Η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $(-\infty, 0)$ και γνησίως αύξουσα στο $(0, +\infty)$.

Δ2.

Η f είναι γνησίως φθίνουσα [-4,-1] οπότε έχουμε:

$-4 \leq x \leq -1 \Leftrightarrow f(-4) \geq f(x) \geq f(-1) \Leftrightarrow -\frac{1}{(-4)^2} \geq f(x) \geq -\frac{1}{(-1)^2} \Leftrightarrow$

$$-\frac{1}{16} \geq f(x) \geq -1 \Leftrightarrow \boldsymbol{-1 \leq f(x) \leq -\frac{1}{16}}$$

Δ3.

Έστω ε: $y = \lambda x + \beta$ η εξίσωση της εφαπτομένης στο M(1,f(1)). Η εφαπτομένη έχει συντελεστή διεύθυνσης :

$$\lambda = f'(1) = \frac{2 \cdot 1}{1^4} = 2$$

Άρα ε: $y = 2x + \beta$

$$f(1) = -\frac{1}{1^2} = -1$$

Οπότε το σημείο επαφής είναι M(1,-1).

Το M ανήκει στην ε, άρα οι συντεταγμένες του επαληθεύουν την εξίσωσή της. Δηλαδή ισχύει

$$-1 = 2 \cdot 1 + \beta \Leftrightarrow -1 = 2 + \beta \Leftrightarrow \beta = -3$$

Συνεπώς η εξίσωση της εφαπτομένης στο σημείο M είναι y=2x-3

Δ4.

Τα σημεία $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$, $\Gamma(x_3, y_3)$ ανήκουν στην εφαπτομένη οπότε για τις τεταγμένες τους ισχύει ότι $y_i = 2x_i - 3$ με i=1,2,3. Οπότε $\bar{y} = 2\bar{x} - 3 = 2 \cdot 4 - 3 = 5$ και

$$s_y = |2| \cdot s_x = 2 \cdot 2 = 4$$

Οπότε ο συντελεστής μεταβολής των τε ταγμένων είναι

$$CV_y = \frac{s_y}{\bar{y}} = \frac{4}{5} = 0.8$$